

КОНСТИТУЦІЙНИЙ СУД УКРАЇНИ

вул. Жилянська, 14

м. Київ

01033

Громадянина України

Назарова Володимира Івановича,

КОНСТИТУЦІЙНЕ ЗВЕРНЕННЯ

про офіційне тлумачення положень пункту 4 постанови Кабінету Міністрів України від 26 травня 1992 р. № 276 «Про заходи щодо виконання постанови Верховної Ради України від 29 квітня 1992 р. «Про підвищення соціальних гарантій для населення» та пункту 12.27 Угоди по тарифам, трудовим та соціальним гарантіям між Держвуглепромом та галузевими профспілками вугільної промисловості від 12 лютого 1992 року.

(щодо застосування положення про постанови та розпорядження Кабінету Міністрів України)

На підставі п.2 статті 150 Конституції України («Голос України», №128 від 13 липня 1996 р.) та у відповідності до п. 4 статті 13 та статей 42, 43 Закону України «Про Конституційний Суд України» («Голос України», №199 від 22 жовтня 1996 р.),

**ПРОШУ
КОНСТИТУЦІЙНИЙ СУД УКРАЇНИ:**

Надати офіційне тлумачення положень:

- 1) пункту 4 постанови Кабінету Міністрів України від 26 травня 1992 року № 276 «Про підвищення соціальних гарантій для населення» («Голос України», №100 від 30 травня 1992 р.) у взаємозв'язку з положеннями пунктів:
 - а) п. 1 постанови Кабінету Міністрів України № 140 від 21 березня 1992 року. (ЗП України, 1992, №3, ст.80);
 - б) п. 14 постанови Ради Міністрів СРСР № 690 від 03 липня 1984 року - ПРАВИЛА відшкодування підприємствами, установами, організаціями шкоди, заподіяної робітникам і службовцям каліцтвом або іншим ушкодженням здоров'я, пов'язаним з виконанням ними трудових обов'язків. (ЗП СРСР, 1984, №24, ст. 128);
- 2) пункту 12.27 Угоди по тарифам, трудовим та соціальним гарантіям між Держвуглепромом та галузевими профспілками вугільної промисловості від 12 лютого 1992 року. (газета профспілки НПГ шахти «Південнодонбаська №3» «Стахановець» від 21-25 квітня 1992 р., № 14-15(173));

у контексті статті 117 Конституції України від 28.06.1996 р. («Голос України», №128 від 13 липня 1996 р.) – статті 120 Закону України «Про внесення змін и доповнень до

Конституції (Основного Закону) України» від 14.02.1992 р. № 2113 – Х11 («Відомості Верховної Ради України від 19.04.1992 р., № 20, стаття 271) щодо розрахунку середнього заробітку при відшкодуванні шкоди власником підприємства, заподіяної працівникові ушкодженням здоров'я, пов'язаним з виконанням ним трудових обов'язків після 1 травня 1992 року.

А саме:

п. 4 постанови Кабінету Міністрів України № 276 від 26 травня 1992 року:

«Підприємствам, установам і організаціям:

- визначити розмір виплат, які відповідно до чинного законодавства обчислюються із середнього заробітку (допомога у разі тимчасової непрацездатності, вихідна допомога, відпустка тощо), з урахуванням нових тарифних ставок і посадових окладів у порядку, встановленому постановою Кабінету Міністрів України від 21 березня 1992 р. № 140 «Про додаткові заходи у зв'язку з підвищенням заробітної плати»;
- провести з 1 травня 1992 р. перерахування розмірів відшкодування шкоди, заподіяної працівникові внаслідок трудового каліцтва або іншого ушкодження здоров'я, пов'язаного з виконанням трудових обов'язків, виходячи із середньої заробітної плати відповідних працівників підприємств, установ, організацій за січень-квітень 1992 р., відкоригованого на величину фактичного підвищення тарифних ставок і окладів. Установити, що при визначенні розмірів відшкодування шкоди у випадках трудового каліцтва або іншого ушкодження здоров'я, які призначатимуться після 1 травня 1992 р., середньомісячний заробіток обчислюється за три місяці, що передували каліцтву або встановленню втрати працездатності. Сума заробітної плати до 1 травня 1992 р. збільшується на величину підвищення на підприємстві тарифних ставок і посадових окладів»;

п. 1 постанови Кабінету Міністрів України № 140 від 21 березня 1992 року:

«Установити, що розмір виплат, який відповідно до чинного законодавства обчислюється із середнього заробітку, у бюджетних організаціях визначається з 2 січня 1992 р. виходячи із установлених посадових окладів /тарифних ставок/ з урахуванням доплат і надбавок, якщо середній заробіток, визначений у встановленому порядку, менший за ці оклади.

Дозволити підприємствам и організаціям, що перебувають на господарському розрахунку, з урахуванням наявних фінансових можливостей коригувати суми, які відповідно до чинного законодавства обчислюються із середнього заробітку, виходячи з установлених тарифних ставок і посадових окладів»;

п. 14 постанови Ради Міністрів СРСР № 690 від 03 липня 1984 року (далі Правила № 690):

«До заробітку для обчислення розміру відшкодування шкоди враховуються всі види оплати праці, на які нараховуються внески на соціальне страхування, враховуючи винагороди за загальними підсумками роботи організації за рік, що виплачується з фонду матеріального заохочення, відсоткові надбавки та щорічну винагороду за вислугу років, доплати за суміщення професій (посад), в тому числі за виконання обов'язків тимчасово відсутнього працівника, за розширення зон обслуговування або збільшення обсягу роботи, що виконуються протягом встановленої законодавством тривалості робочого дня (робочої зміни)»;

п.12.27 Угоди по тарифам, трудовим та соціальним гарантіям між Держвуглепромом та галузевими профспілками вугільної промисловості від 12.02. 1992 р. (далі Угода від 12.02.1992 р.):

«До вступу у дію зазначених у п. 12.17 правил відшкодування шкоди проводити із розрахунку середньої заробітної плати по відповідній професії на підприємстві, яка

склалася у місяць, що передує виплаті. Даний тимчасовий порядок відшкодування шкоди вступає у дію з 1 лютого 1992 року»);

ст. 117 Конституції України від 28 червня 1996 року:

«Кабінет Міністрів України в межах своєї компетенції видає постанови і розпорядження, які є **ОБОВ'ЯЗКОВИМИ** до виконання. Акти Кабінету Міністрів України підписує Прем'єр-міністр України. Нормативно-правові акти Кабінету Міністрів, міністерств та інших центральних органів виконавчої влади підлягають реєстрації в порядку, встановленому законом»;

ст. 120 Закону України «Про внесення змін і доповнень до Конституції України (Основного Закону) України» від 14 лютого 1992 року:

«Кабінет Міністрів України видає постанови і розпорядження, організує їх виконання. Постанови і розпорядження Кабінету Міністрів України є **ОБОВ'ЯЗКОВИМИ** до виконання на території України».

Предмет необхідного тлумачення:

- 1) Чи поширюється чинність вимог (норм) п. 14 Правил № 690 від 3 липня 1984 р. та п. 1 постанови КМУ № 140 від 21.03.1992 р. на розрахунок середнього заробітку потерпілого на виробництві робітника при призначенням розмірів йому відшкодування шкоди у випадках трудового каліцтва або іншого ушкодження здоров'я, які призначатимуться після 1 травня 1992 р. відповідно до п. 4 постанови КМУ № 276 від 26.05.1992 р., зокрема: враховуючи виплати за вислугу років (п.14 Правил № 690 від 03.07.1984 р.) та установлених тарифних ставок на підприємстві (п.1 постанови КМУ № 140 від 21.03.1992 р.)?;
- 2) Чи відповідає тимчасово уведений п.12.27 Угоди по тарифам, трудовим та соціальним гарантіям між Держвуглепромом та галузевими профспілками вугільної промислості від 12 лютого 1992 року чинному законодавству України відповідно до статі 117 Конституції України від 28 липня 1996 року та статті 120 Закону України «Про внесення змін і доповнень до Конституції (Основного Закону) України від 14 лютого 1992 року при розрахунку середнього заробітку робітнику, потерпілого на виробництві у випадку трудового каліцтва або іншого ушкодження здоров'я які трапилися після 1 травня 1992 року?

Обґрунтування необхідності в офіційному тлумаченні.

Офіційне тлумачення п.4 постанови КМУ № 276 від 26.05.1992 р. та п. 12.27 Угоди від 12.02.1992 р. є необхідним у зв'язку з наявністю неоднозначного і неправомірного, на мій погляд, їх застосування судами України.

19 липня 1992 року я перебуваючи у трудових відносинах з шахтою отримав травму пов'язаною з виконанням трудових обов'язків.

Наказом по шахті № від 27.10.1992 р. мені було призначено відшкодування шкоди згідно з п.12.27 Угоди від 12.02.1992 року. Вважаю, що мені призначено відшкодування шкоди по трудовому каліцтву неправильно, оскільки п. 12.27 Угоди від 12.02.1992 р. приймався тимчасово і з травня 1992 року втратив чинність у зв'язку з набранням чинності постанови КМУ від 26 травня 1992 року № 276.

В 2011 році я звернувся до суду з вимогою до адміністрації шахти перерахувати мені втрачений заробіток відповідно до діючого законодавства України на 9 вересня 1992 року

(дата проходження ЛТЕК), а саме відповідно до пункту 4 постанови КМУ № 276 від 26 травня 1992 року.

міський суд області своїм рішенням від 28 березня 2013 року визнав незаконне призначення мені втраченого заробітку згідно з п. 12.27 Угоди від 12.02.1992 року і нарахував мені втрачений заробіток відповідно до п. 4 постанови КМУ № 276 від 26.05.1992 року. Але при цьому суд не взяв до уваги положення п. 14 Правил № від 03.07.1984 року (не врахував вислугу років) та неправильно застосував коефіцієнт фактичного підвищення тарифних ставок на шахті у липні 1992 року в 1,6 рази (судом коефіцієнт 1,6 був врахований лише тільки при коригуванні заробітку за квітень місяць 1992 року, а не до всього середнього заробітку (а.с. 2-ріш. суду).

Не погодившись з рішенням міського суду області, я звернувся з апеляційною скаргою до апеляційного суду області.

Апеляційний суд своїм рішенням від 22 серпня 2013 року повністю скасував рішення міського суду та прийняв нове рішення, яким залишив призначений мені втрачений заробіток адміністрацією шахти згідно з п. 12.27 Угоди від 12.02.1992 року, посилаючись на відсутність у п. 4 постанови КМУ № 276 від 26.05.1992 року положення врахування винагороди за вислугу років та підвищення тарифних ставок на підприємстві (а.с.-5-6 ріш. ап. суду).

/ Зазначу, що апеляційний суд розглядаючи справу не звернув уваги і не взяв до відома при ухваленні судового рішення, доданих мною до позовної заяви та апеляційної скарги листи Державної інспекції України: один лист № 1341/51/01-12 від 23.05.2012 року (додаток №3) і другий лист № 05-Н-1913/04 від 09.01.2013 року (додаток № 4), у яких вказується, що мені адміністрацією шахти неправильно був призначений втрачений заробіток по травмі, і що він підлягає перерахунку згідно до п. 4 постанови КМУ № 276 від 26.05.1992 року з урахуванням вислуги років і коефіцієнта фактичного підвищення тарифних ставок на шахті у липні 1992 року в 1,6 рази до всього середнього заробітку (червень, травень, квітень), тобто, коефіцієнти фактичного підвищення тарифних ставок враховуються за весь період від дати отриманої травми до дати проходження МСЕК /

З вище викладеного видно різні позиції судів. Суди неоднозначно інтерпретують положення пункту 4 постанови КМУ № 276 від 26 травня 1992 року і неоднаково відносяться до часу дії юридичної сили пункту 12.27 Угоди від 12 лютого 1992 року.

В одному випадку суд частково дотримується положення п. 4 постанови КМУ № 276 від 26.05.1992 року і вимог (норм) Конституції України, а в другому випадку суд ігнорує Конституцію України (ст. 117 Конституції України), вилучив п. 4 постанови КМУ № 276 від 26.05.1992 року і залишає у дії п. 12.27 Угоди від 12.02.1992 р. на 29 вересня 1992 року.

Такий різнобій позицій судів, як я вважаю, привело до порушення моїх конституційних прав на повне відшкодування страхових сум по трудовому каліцтву.

А саме:

- прав, гарантованих частиною 1 статті 46 Конституції України («Громадяни мають право на соціальний захист, що включає право на забезпечення їх у разі повної, часткової або тимчасової втрати працездатності, втрати годувальника, безробіття з незалежних від них обставин, а також у старості та в інших випадках, передбачених законом»);
- прав, гарантованих статтею 8 Конституції України (« В Україні визначається і діє принцип верховенства права.

Конституція України має найвищу юридичну силу. Закони та інши нормативно – правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй.

Норми Конституції України є нормами прямої дії. Звернення до суду для захисту

конституційних прав і свобод людини і громадянина безпосередньо на підставі Конституції України гарантується»);

- прав, гарантованих частиною 2 статті 22 Конституції України («Конституційні права і свободи гарантуються і не можуть бути скасовані»);
- прав, гарантованих частиною 1 статті 68 Конституції України («кожен зобов'язаний неухильно додержуватися Конституції України та законів України, не посягати на права і свободи, честь і гідність інших людей.

Незнання законів не звільняє від юридичної відповідальності»)

Перелік документів та матеріалів, що додаються:

Всі документи і матеріали прикладені в трьох екземплярах, включаючи Конституційне звернення.

Дата: 09.12.2014р.

В.І. Назаров